

**«ФРИДОМ ФИНАНС» АҚ-ТАҒЫ ҚАЗІРГІ ЖӘНЕ
ЫҚТИМАЛ МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫН БАСҚАРУ
САЯСАТЫ
(ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ 26.01.2024 ЖЫЛҒЫ ШЕШІМІ
БЕКІТІЛГЕН)**

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫ АНЫҚТАУ

Мүдделер қақтығысын айқындау

Мүдделер қақтығысы - Компанияның мүддесіне теріс әсер етуі мүмкін қызметтің, мүдденің немесе қатынастың бар-жоғы

Тиісінше реттелмеген кездегі қауіп-қатер:

Мүдделердің реттелмеген қақтығысы Компанияға, оның ішінде оның беделіне қауіп-қатер төндіріп, реттеуіш шараларға әкелуі мүмкін.

Қақтығысты реттеу:

Егер мүдделер қақтығысын жария ету, анықтау, бағалау және басқару шаралары қабылданаса, ол бұзушылық болып табылмайды.

Мүдделер қақтығысына тартылған тұлғалар:

Басқару органдары, байланысты тұлғалар, лауазымды адамдар және Компанияның қызметкерлері

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ

Қақтығыс туындайтын жағдай:

- Клиенттердің мүддесіне қайшы келу
- Лауазымды адамдармен және олармен байланысты тұлғалармен мәмілелер жасау
- Компания қызметкерлерінің қарсы агенттерден пайда алуы
- Нарықтық емес бағалар бойынша мәмілелер
- Бір клиентке басымдық бергенде басқа клиентке залал келтіру
- Лауазымын жеке пайдасы үшін пайдалану

Мынадай жағдайлар мүдделер қақтығысы болып табылмайды

- Функционалды бағыныстылық болмаса байланысты тұлғаның жұмысы
- Қалыпты жағдайларда мәмілелер жасау
- Сауда жүйесі арқылы клиенттердің арасында мәмілелер жасау
- Клиенттердің үшінші тарапқа сыйақы алуға қатысты ұсынымы

Мүдделердің басымдығы:

Компания клиенттердің мүддесін бірінші орынға қояды. Қызметкер мен Компанияның арасында қақтығыс болған жағдайда, Компанияның мүддесі басымдыққа ие болады.

Компанияның мүдделер қақтығысын басқару жүйесіне негізгі қатысушылар және олардың міндеттері:

Компанияның Директорлар кеңесі:

- Саясатты бекітеді.
- Мүдделер қақтығысын басқарудың ұйымдастырылуы мен тиімділігін бақылайды.

Комплаенс бөлімшесі

- Мүдделер қақтығысын басқару әдіснамасын әзірлейді.
- Ішкі құжаттарға сараптама жүргізеді.
- Мүдделер қақтығысы туралы ақпаратты алып, талдау жасайды
- Қызметтік тергеп-тексерулер мен тексерулерге қатысады.
- Оқыту бағдарламаларын әзірлеп, қызметкерлерге консультация береді.
- Директорлар кеңесіне мүдделер қақтығысы туралы есеп жібереді.

Компания Басқармасы

- Компания қызметінің заңнамаға сәйкестігі үшін жауап береді.
- Мүдделер қақтығысын басқару үшін жүйені ұйымдастырады.
- Ықтимал қақтығыстарды анықтап, барынша азайтады.
- Лауазымды адамдар мен қызметкерлердің өкілеттігін асыра пайдалануын бақылайды.
- Мүдделерді реттеу туралы есептерді қарастырады.

Қауіпсіздік қызметі:

- Қақтығысты анықтау және алдын алу үшін ішкі тергеп-тергеулер жүргізеді.
- Құқық қорғау органдарымен өзара іс-қимыл жасайды.

Компанияның мүдделер қақтығысын басқару жүйесіне негізгі қатысушылар және олардың міндеттері:

Заң департаменті:

- Мүдделер қақтығысының бар-жоғына ішкі құжаттар мен шарттарға сараптама жүргізеді.
- Байланысты тұлғалар мен инсайдерлердің ағымдағы тізімдерін қолдайды.

Тәуекелді басқару департаменті:

- Қақтығыстарды реттеу жөніндегі комиссияның жұмысына қатысады

Компанияның лауазымды адамдары:

- Қаралатын мәселелер бойынша шешімдер қабылдау кезінде мүдделер қақтығысын басқару қағидаттарын сақтайды және мүдделер қақтығысының бар екендігі туралы дереу хабардар етеді.
- Олар мүдделер қақтығысы бар мәселелерді шешуге қатысудан бас тартады.

Қызметкермен жұмыс департаменті

- Жаңа қызметкерлерді жұмысқа қабылдау кезінде Саясатпен таныстырады.
- Қызметкерлердің дербес деректерін есепке алуды және қорғауды жүргізеді.
- Бұзушылықтар үшін тәртіптік шараларға қатысады.

Ішкі аудит департаменті:

- Қоғамдағы мүдделер қақтығысын басқару бөлігінде ішкі бақылау жүйелерінің тиімділігі мәселелері бойынша тексерулер жүргізеді.

Бөлімшелердің басшылары:

- Мүдделер қақтығысының тәуекелін сәйкестендіріп, барынша азайтады.
- Саясатты сақтауды және қызметкерлерді оқытуды қамтамасыз етеді.

Компанияның барлық қызметкері:

- мүдделер қақтығысының туындауына әкелуі мүмкін жағдайларды анықтайды.
- өзінің лауазымдық міндеттерін жүзеге асыру кезінде Компания мен оның клиенттерінің өз мүдделерінен басымдығына сүйенеді және Компания мен оның клиенттерінің құқықтары мен заңды мүдделерінің бұзушылығынан аулақ болады
- мүдделер қақтығысы туралы уақтылы хабарлау

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫН БАСҚАРУҒА БАҒЫТТАЛҒАН ШАРАЛАР

Мүдделер қақтығысын басқару процесі мынадай кезеңдерді қамтиды:

- Қақтығыстың алдын алу – қақтығыстың туындауына жол бермеу шаралары.
- Анықтау және бағалау – қақтығыстың ықтимал жағдайын тұрақты мониторингілеу және бағалау
- Реттеу – қақтығысты толық және жедел шешу шаралары

Қақтығыстың алдын алу бойынша негізгі шаралары

- Қызмет көрсетіп, мәмілелер жасаған кезде заңнаманың және ішкі құжаттардың талаптарын сақтау
- Жауапкершілік пен өкілеттіктің аражігі нақты ажыратылған ұйымдық құрылым
- Алқалық органдар – шешім қабылдауда тәуелсіздікті қамтамасыз ету
- Операцияларды қосарлы бақылау
- Конфиденциалды ақпаратты қорғау және деректерге қол жеткізу аражігін ажырату
- Бағалы қағаздармен мәмілелер жасау қағидалары
- Қақтығыс туралы ақпаратты жария ету

Лауазымды адамдардың және қызметкерлердің мінез-құлық қағидалары

- Заңнаманы және ішкі құжаттарды сақтау.
- Қақтығыстарға әкелетін әрекеттерден өзін-өзі тоқтату.
- Құқыққа қарсы қызметті болдырмау.
- Мәмілелер тәртібін сақтау.
- Байланысты тұлғалар туралы ақпаратты жаңарту
- Қызмет және шешілмеген қақтығыстар туралы ақпаратты жария ету.
- Есептіліктің дәйектілігі
- Конфиденциалды ақпараттың жеке мақсатта пайдаланылуын ескерту.
- Теріс ақпаратқа ден қою
- Кәсіптік әдепті сақтау

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫН БАСҚАРУҒА БАҒЫТТАЛҒАН ШАРАЛАР

Компания мен қызметкерлер арасындағы мүдделер қақтығысын болдырмау

- **Іскерлік қарым-қатынас әдебін сақтау.**
- **Қақтығыстар туралы ақпарат беру:** басшылыққа және комплаенс бөлімшесіне әлеуетті мүдделер қақтығысы туралы тезарада хабарлау.
- **Қаржылық мүдде туралы хабарлау:** Компания бизнес жүргізетін немесе жүргізуді жоспарлап жүрген ұйымдардағы айтарлықтай қаржылық мүдде туралы хабарлау.
- **Қақтығыс әрекеттерінен өзін-өзі тоқтату:** қаржылық мүдде бар ұйымдармен қарым-қатынасқа әсер ететін қызметтен аулақ болу.
- **Басқа компанияларға қатысуға рұқсат алу:** басқа компанияларды басқаруға қатысуға алдын ала рұқсат алу.
- **Қоса атқарып жұмыс істеу туралы хабарлама:** қоса атқарып жұмыс істеуге ниеті туралы хабарлау және мүдделер қақтығысының жоқтығы туралы растаманы ұсыну.

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫН БАСҚАРУҒА БАҒЫТТАЛҒАН ШАРАЛАР

Бағалы қағаздар нарығында қызмет көрсету кезінде мүдделер қақтығысын болдырмау

- **Мүдделер қақтығысын анықтау:** клиентке қызмет көрсетілгенге дейін ықтимал қақтығыстар анықталады.
- **Қақтығыстарды болдырмау шаралары:** клиент мүддесінің басымдығы, қақтығыс мәмілелерден ықтимал бас тарту.
- **Клиенттің тапсырмасы бойынша операциялар:** егер өзгесі заңда немесе шартта көзделмесе, қаржы құралдарымен мәмілелер клиенттің тапсырмаларының негізінде жасалады.
- **Клиенттің тапсырмаларын қатаң орындау:** нұсқаулықтарға сәйкес, кәсіпқойлықпен және қысқа мерзімдерде.
- **Клиентке адал қарым-қатынас:** клиенттің ақпаратсыздығын пайдаланудан аулақ болу, барлық клиентке тең қарым-қатынас.
- **Тәуекел туралы хабарлау:** клиентке барлық қажетті ақпаратты және мәмілелермен байланысты тәуекелді жіберу.
- **Ақпараттық кедергілер:** қақтығыстарды болдырмау үшін бөлімшелер арасында кедергілер жасау.
- **Ақпаратқа қол жеткізуді шектеу:** конфиденциалды ақпаратқа қол жеткізу белгілі бір қызметкерлер үшін шектеулі.
- **Басқа шаралар:** мүдделер қақтығысын болдырмау үшін компания саясатында көзделген басқа шараларды іске асыру.

Мүдделер қақтығысы туындаған кездегі әрекеттер:

- **Клиентке хабарлау:** мәміле жасалмас бұрын клиентті ықтимал қақтығыстар туралы хабардар ету.
- **Комплаенс бөлімшесіне хабарлау:** қызметкерлер барлық әлеуетті қақтығыс жағдайы туралы жұмыс күнінің соңынан кешіктірмей хабарлауға міндетті.

Қызметкерлердің әрекеттеріне қойылатын шектеулер:

- Клиент тапсырмасын орындағанға дейін мәмілені жеке мүддесі немесе компания мүддесі үшін жасамау.
- Тиімді орындау үшін клиенттің нұсқауларына сәйкес келмейтінн мәмілелердің шамадан тыс жиілігін болдырмау.

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫН БАСҚАРУҒА БАҒЫТТАЛҒАН ШАРАЛАР

Мүдделер қақтығысын реттеудің негізгі тәсілдері:

- Мүдделер қақтығысын тудыратын мәмілені/қызметті/өнімді өзгерту немесе одан бас тарту.
- Алдын алынбаған мүдделер қақтығысы туралы ақпарат беру.

Мүдделер қақтығысын реттеу жөніндегі комиссия құру

- Комиссия қызметкерлердің немесе лауазымды адамдардың қатысуымен мүдделер қақтығысы жағдайларын қарау үшін құрылады.
- Комиссия шешімдері атқарушы органға және қажет болған жағдайда Директорлар кеңесіне жіберіледі.

Қызметкерлерге қатысты мүдделер қақтығысын басқару шаралары:

- Конфиденциалды ақпаратқа қол жеткізу мүмкіндігін шектеу.
- Шешім қабылдауға қатысудан ерікті түрде бас тарту немесе уақытша шеттету.
- Лауазымдық міндеттер мен өкілеттікті өзгерту.
- Мүдделер қақтығысын тудырған жеке пайдадан бас тарту.
- Мүдделер қақтығысының іске асырылу ықтималдығы жоғары болған кезде ақпаратқа қол жеткізуден шеттету.
- Еңбек міндеттерін бұзғаны үшін Компанияның бастамасымен еңбек шартын бұзу немесе жұмыстан шығару.

Саясат аталған шаралармен шектелмейді және әр жағдайда реттеудің басқа тәсілдері қолданылуы мүмкін.

КОМПАНИЯНЫҢ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ МЕН ЛАУАЗЫМДЫ АДАМДАРЫНА ҚАТЫСТЫ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР МЕН ШЕКТЕУЛЕР

Компания мен клиент мүддесінің басымдығы

Қызметкерлер мен лауазымды адамдар Компания мен клиенттердің мүддесін өздерінің жеке мүдделерінен жоғары қоюы керек.

Мүдделер қақтығысы болған жағдайда іскерлік шешімдерге әсер етуге тыйым салу

Қызметкерлердің жеке мүддесі Компанияның мүддесімен қақтығысқан жағдайда, олар іскерлік шешімдерге қатыса алмайды немесе әсер ете алмайды.

Қаржы құралдарымен мәмілелерді жүзеге асыру кезіндегі шектеулер

- Қызметкерлер парасаттылықты сақтауға және Компанияның беделіне нұқсан келтіруі немесе мүдделер қақтығысын тудыруы мүмкін жеке инвестициялардан аулақ болуға міндетті.
- Заңнаманы және Компанияның ішкі құжаттарын бұзатын қаржы құралдарымен мәмілелерге, сондай-ақ инсайдерлік ақпаратты пайдалана отырып мәмілелер жасауға тыйым салынады.